

PRESSITEADE nr 47/23

Luxembourg, 16. märts 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-174/21 | komisjon vs. Bulgaaria (teistkordne liikmesriigi kohustuste rikkumine – PM₁₀-osakeste saaste)

Komisjoni esimene hagi, mis puudutab kahekordset liikmesriigi kohustuste rikkumist õhusaaste valdkonnas, on vastuvõetamatu

Bulgaariale 2018. aasta lõpus saadetud ametlikus kirjas ei väitnud ega tõendanud komisjon piisavalt selgelt, et Euroopa Kohtu 2017. aasta otsust, milles tuvastati esimene liikmesriigi kohustuste rikkumine, ei olnud seni ajani veel täidetud

Välisõhu kvaliteedi direktiiv¹ kohustab liikmesriike järgima teatavate õhusaasteainete piirtasemeid välisõhus ning nõuab, et liikmesriigid koostavad piirtasemete ületamisel õhukvaliteedi kavade, et nende tasemete saavutamata jätmise ajavahemik jääks võimalikult lühikeseks.

Euroopa Kohus otsustas 5. aprillil 2017 kuulutatud kohtuotsuses komisjon vs. Bulgaaria², et Bulgaaria on eespool nimetatud kohustusi rikkunud³.

Pärast 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Bulgaaria kuulutamist saatis komisjon 9. novembril 2018 Bulgaariale ELTL artikli 260 lõigetes 1 ja 2⁴ ette nähtud menetluse kohaselt ametliku kirja. Selles kirjas tõdes komisjon, et Bulgaaria ei ole ikka veel võtnud vajalikke meetmeid, et lõpetada rikkumised, mille Euroopa Kohus tuvastas 2017. aasta kohtuotsuses. Sellest tulenevalt palus ta sellel liikmesriigil esitada oma märkused kirjas määratud tähtpäevaks (edaspidi „aluseks võetav kuupäev“) ehk 9. veebruariks 2019 ja teavitada teda vahepeal tehtud võimalikest edusammudest.

Kuna Bulgaaria vastused komisjoni ei rahuldanud, esitas ta Euroopa Kohtule ELTL artikli 260 lõike 2 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi (edaspidi „teistkordne liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi“), paludes tuvastada, et kõnealune liikmesriik ei ole seda kohtuotsust täitnud, ning mõista temalt välja põhisumma ja karistusmaks iga päeva eest kuni Euroopa Kohtu otsuse täieliku täitmiseni.

Euroopa Kohtu hinnang

Euroopa Kohus leidis oma tänases otsuses, et ametliku kirja saatmine kohtueelses menetluses ELTL artikli 260 lõike 2 alusel eeldab, et enne seda on komisjon õiguspäraselt esitanud väite, et on rikutud kohustust võtta Euroopa

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT 2008, L 152, lk 1).

² 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, [C-488/15](#).

³ Täpsemalt, direktiivi 2008/50 artikli 13 lõikest 1 ja XI lisast ning selle direktiivi artikli 23 lõike 1 teisest lõigust tulenevad kohustused.

⁴ ELTL artikli 260 lõigete 1 ja 2 kohaselt on liikmesriik, kelle puhul on Euroopa Kohus leidnud, et ta on jätnud täitmata mõne aluslepingutest tuleneva kohustuse, kohustatud võtma Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalikud meetmed, ja kui komisjon on arvamusel, et asjaomane liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, siis võib ta pärast seda, kui ta on andnud liikmesriigile võimaluse esitada oma märkused, pöörduda Euroopa Kohtu poole.

Kohtu otsuse täitmiseks vajalikud meetmed, vastasel korral on rikutud õiguskindluse nõudeid. Võttes arvesse asjaolu, et teistkordse liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi eesmärk on ajendada oma kohustusi rikkunud liikmesriiki täitma liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastanud kohtuotsust, **rõhutas Euroopa Kohus, et komisjon ei ole kohustatud mitte ainult kontrollima kogu kohtueelse menetluse jooksul ja enne ametliku kirja saatmist, kas asjaomane kohtuotsus on vahepeal täidetud või mitte, vaid ka väitma ja *prima facie* tõendama selles ametlikus kirjas selgelt, et seda kohtuotsust ei ole aluseks võetaval kuupäeval ikka veel täidetud.** Nimelt ei saa õiguspäraselt liikmesriigile ette heita Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmise kohustuse rikkumist, kui ametlikust kirjast ei nähtu selgelt, et aluseks võetaval kuupäeval kehtis endiselt selle kohtuotsuse täitmise kohustus, mis tekkis alates selle kohtuotsuse kuulutamisest.

Euroopa Kohus märkis, et 9. novembri 2018. aasta ametlikus kirjas **komisjon ei ole väitnud ega *prima facie* tõendanud nõutava selgusega, et 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsust komisjon vs. Bulgaaria tuli aluseks võetaval kuupäeval, st 9. veebruaril 2019, veel täita.**

Nimelt märkis komisjon selles kirjas, et kõnealuses kohtuotsuses kuni 2014. aastani tuvastatud rikkumised jätkusid selles kirjas nimetatud piirkondades ja linnastutes 2015. ja 2016. aastal. Ta ei esitanud aga üksikasjalikke selgitusi ega faktilist analüüsi, millest nähtuks, et nende kahe aasta jooksul täheldatud olukord jätkus ilma selge paranemiseta ajavahemikul, mis jääb 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsuse kuulutamise kuupäeva ja aluseks võetava kuupäeva, st 9. veebruari 2019. aasta vahele, mistõttu oli vaja võtta meetmed selle kohtuotsuse täitmiseks.

Samas ei tähenda Euroopa Kohtu sõnul asjaolu, et need rikkumised keetsid Euroopa Kohtu otsusega hõlmatud perioodi lõpu – st 2014. aasta – ja sellele järgneva, kuid enne kohtuotsuse kuulutamist toimunud ajavahemiku vahel – st 2015. ja 2016. aastal –, ega asjaolu, et need rikkumised olid süstemaatilised ja püsivad, nagu Euroopa Kohus selles kohtuotsuses märkis, siiski automaatselt, et nii nimetatud kohtuotsuse kuulutamise kuupäeval kui ka aluseks võetaval kuupäeval tuli seda kohtuotsust veel täita ja et Bulgaaria Vabariigile võis seega ette heita, et ta ei võtnud kõiki vajalikke meetmeid kohtuotsuse täitmiseks.

Seega, kuna komisjon ametlikus kirjas ei väitnud ega *prima facie* tõendanud nõutava selgusega vältimatut eeldust, et 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsust komisjon vs. Bulgaaria tuli aluseks võetaval kuupäeval veel täita selles kirjas nimetatud piirkondades ja linnastutes, siis ei väitnud komisjon õiguspäraselt, et Bulgaaria Vabariik on jätnud täitmata kohustuse võtta selle kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed. **Euroopa Kohus järeldas sellest, et komisjoni teistkordne liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi on vastuvõetamatu.**

MÄRKUS: Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi liikmesriigi vastu, kes ei täida liidu õigusest tulenevaid kohustusi, võivad esitada komisjon või teine liikmesriik. Kui Euroopa Kohus tuvastab rikkumise, peab asjasse puutuv liikmesriik täitma kohtuotsuse võimalikult kiiresti.

Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei ole Euroopa Kohtu otsust täitnud, võib ta esitada uue hagi ja nõuda rahaliste sanktsioonide määramist. Kui komisjonile ei ole teatatud direktiivi ülevõtmise meetmetest, võib Euroopa Kohus komisjoni taotlusel määrata rahalised sanktsioonid juba esimeses kohtuotsuses.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

